

היום נלמד בעזרת ה':

ראש השנה דף כב

משנה ונמרא: לדעת ר"ש - אב ובנו וכל הקרובים כשרים להעיד יחד עדות החודש, שנאמר "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים וְרֵאשׁוֹן הוּא לְכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה", כלומר עדות החודש תהיה **כשרה** בכם, ומשה ואהרן היו אחים.

ולדעת רבנן - קרובים פסולים לעדות החודש, וכוונת הפסוק שעדות החודש תהיה **מסורה** לכם, כלומר שחשובי הדור כמותכם יקבלו את עדות החודש ויקדשו אותו.

רבי יוסי ומעשה ואת אמרת הלכתא? כלומר הרי רבי יוסי הביא את המעשה בטוביה הרופא שבית דין לא קיבלו אותו ואת בנו משום שהם קרובים, נמצא א"כ שגם רבי יוסי וגם ב"ד סוברים שקרובים פסולים לעדות החודש, ואיך אתה אומר שהלכה כר"ש שקרובים כשרים?

אמר לו: והרי הרבה פעמים שניתי לפני רב שהלכה כר"ש, והוא לא אמר לי דבר, וא"כ כך ההלכה! **אמר לו** רב הונא: איך שנית לפני רב? **אמר לו** רב חנן: הפוך ממשנתנו, כלומר שניתי לו שלדעת רבי יוסי קרובים כשרים לעדות, ורבי שמעון הביא את המעשה בטוביה הרופא שבי"ד פסלו את עדות הקרובים. **אמר לו** רב הונא: לכן הוא לא אמר לך דבר! משום שאמרת שהלכה כרבי שמעון כפי מה ששנית לפניו - שהוא פוסל את עדות הקרובים.

משנה: אלו הפסולים לעדות החודש:

המשחק בקוביא: שעושה תנאי עם חברו, שאם הוא מנצח חברו נותן לו סכום כסף, ואם חברו מנצח הוא יתן לו סכום כסף. והוא נחשב לגזלן מדרבנן, לפי ש'אסמכתא' לא קונה, כלומר שכל אחד בטוח שירויה, וכשהוא מפסיד הוא לא נותן לחברו את הממון בלב שלם, וחברו לא קנה אותו והרי הוא גזלן. וכיון שהוא עובר על איסור בשביל להרויח ממון, פסלו אותו שמא יעיד עדות שקר כדי להרויח ממון.

(המשך בדף הבא ↓)

ומלוי בריבית: אף הוא גזלן מדרבנן (אבל מדאורייתא אינו גזלן אף שעבר על איסור, משום שהלווה נתן לו את הריבית מדעתו).

ומפריחי יונים: כל אחד מהמר שהיונה שלו תגיע ראשונה ליעד, וזהו כעין 'משחק בקוביא'.

וסוחרי שביעית: עושים סחורה בפירות שביעית, ונאמר "וְהִיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לְכֶם לְאִכְלָה", "לאכלה" ולא לסחורה. וכיון שהוא עובר על איסור בשביל להרויח ממון, פסלו אותו שמא יעיד עדות שקר כדי להרויח ממון.

והעבדים: עבדים כנעניים, והם פסולים מדאורייתא.

זה הכלל: כל עדות שאין האשה כשרה לה, כגון עדות בדיני ממונות / נפשות / עדות החודש, אף כל המנויים במשנתנו אינם כשרים לה.

גמרא: מ'זה הכלל' משמע שעדות שהאשה כשרה לה אף הם כשרים לה, כגון להעיד על פלוני שמת להתיר את אשתו להינשא.

אמר רב אשי זאת אומרת: גזלן מדרבנן כשר ל'עדות אשה' כלומר להעיד על אשה שמת בעלה להתירה להינשא, אבל גזלן מדאורייתא שחצוף לעבור על איסור תורה בפרהסיה פסול לעדות אשה. (עבד ואשה פסולים לעדות מדאורייתא, וחכמים הכשירו אותם ל'עדות אשה').

משנה: המשנה עוסקת בהיתר לחלל שבת עבור עדות החודש.

ואם צודה להם: אם יש להם אורבים בדרך, והם הבייתוסים והכותים שהיו אורבים להם בדרך לעכבם כדי למנוע את קידוש החודש בזמנו.

 הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

פרק שני. משנה: אם בית דין הגדול אינו מכיר את העד שהולך להעיד על קידוש החודש, משלחים בית דין שבעירו אדם נוסף שיבוא להעיד על העד שהוא כשר. הגמרא תבאר האם מדובר בעד אחד או בשני עדים, דהיינו האם 'אחר' הכוונה לאדם אחר או לזוג עדים אחר?

גמרא: בקשו בייתוסין להטעות את חכמים: אף שהירח לא נראה ביום שלושים, רצו בייתוסים להטעות את חכמים כאילו שהירח כן נראה ביום שלושים. הסיבה לכך היתה מפני רצונם שיחול יום ראשון של חול המועד פסח ביום ראשון בשבוע, ואז יניפו את העומר 'ממחרת השבת' כפי שהם דורשים בפסוק (לפי טעותם שהכוונה ל'שבת' בשבוע).

משנה: משקלקלו הכותים: חכמים היו משיאים משואות רק אם קדשו את החודש ביום שלושים, אבל אם עיברו את החודש לא השיאו משואות וכולם היו יודעים שאם אין משואות סימן שהחודש מלא. הכותים בקשו להטעות את בני הגולה והשיאו משואות בליל לא' אף שהחודש לא התקדש ביום ל'.